

Mijn column nummer 3

Multifunctionaliteit

Vanaf 1987 is in het kader van het Speerpuntprogramma Bodemonderzoek (SPBO) nieuwe kennis over bodemverontreiniging verzameld. De rijksoverheid verschaftte de daarvoor benodigde f 56 miljoen. Onlangs evalueerde de Raad voor het Milieu- en Natuuronderzoek (RMNO) het SPBO in maatschappelijke zin. Onderzoekers, beleidsmensen en praktijkmensen werd om hun mening gevraagd. Uit de evaluatie blijkt dat het SPBO erin geslaagd is de aanvankelijke versnippering van het bodemonderzoek om te buigen naar een beginnende, samenhangende structuur. Er is dan ook veel nieuwe kennis verzameld. Het SPBO heeft zich ingespannen om de nieuwe kennis door te geven aan het beleid en de praktijk. Dit is jammer genoeg nog niet helemaal gelukt. Dit is niet verwonderlijk. Onderzoeksresultaten zijn altijd enkele jaren onderweg voordat algemene toepassing plaatsvindt. Om die tijd te bekorten worden de resultaten thans geïntegreerd tot 'hapklare brokken' voor beleid en praktijk. Veel kennis op het gebied van 'onderbouwing normstelling' en 'ontwikkeling saneringstechnieken' ontbreekt nog. Er is een breed draagvlak voor voortzetting van de coördinatie van het bodemkundige onderzoek door het SPBO.

De RMNO pleit voor het instellen van een onderzoeksfonds dat gevoed wordt door een geringe heffing op de bedragen die van overheidszijde aan bodemsaneringen worden besteed. Gelet op de miljarden guldens die met sanering gemoeid zijn, volstaat een uiterst gering percentage van dit geld voor de gecoördineerde voortzetting van fundamenteel en toegepast onderzoek. Een opmerkelijke aanbeveling van de RMNO is het voeren van een intensieve discussie over het uitgangspunt van de multifunctionaliteit als basis voor het onderzoek, mede gelet op de internationale uitstraling van het programma. De RMNO doelt hierbij op de ontwikkeling van saneringstechnieken waarbij de streefwaarde niet gehaald wordt. In Nederland zijn die technieken niet bruikbaar, gelet op de beleidsuitgangspunten. Het buitenland zou hierin echter sterk geïnteresseerd kunnen zijn, omdat de normen daar minder streng zijn. Ook pleit de RMNO voor tussendoelstellingen bij saneringen en voor het zwaarder laten wegen van de toekomstige gebruiksdoelen van de grond. Zo wordt weer duidelijk dat onderzoek, beleid en praktijk niet los van elkaar kunnen worden beschouwd en dat een goede communicatie binnen, maar ook tussen deze velden onontbeerlijk is.